

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теорії права та конституціоналізму

ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

навчально-методичні матеріали

для студентів

спеціальність – D Бізнес, адміністрування, право

галузь знань – D 9 Міжнародне право

м. Тернопіль - ЗУНУ

2025 р.

«Правові інституції України та зарубіжних країн»

Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Правові інституції України та зарубіжних країн» містять комплексну характеристику основних понять, принципів, методів і системи правових інститутів, їх функцій, джерел та ключових категорій. У матеріалах розглядаються питання формування та розвитку правових інститутів, аналізуються основні моделі організації державної влади, структури правових систем та механізми реалізації прав і свобод людини.

Курс передбачає вивчення нормативно-правової бази України та провідних зарубіжних держав, міжнародних актів і стандартів, що регулюють діяльність органів державної влади, судів, законодавчих органів і органів конституційного контролю. Особлива увага приділяється порівняльному аналізу правових інститутів України, держав Європейського Союзу, США, Канади, Японії та Латинської Америки, а також практиці Європейського суду з прав людини і конституційних судів іноземних держав.

Дисципліна сприяє формуванню у студентів цілісного уявлення про закономірності розвитку сучасних правових систем, розвитку аналітичного мислення та навичок порівняльного аналізу правових інститутів, необхідних для подальшої професійної діяльності юриста-міжнародника або фахівця у сфері державного управління.

Укладач:

Дракохруст Тетяна Вікторівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та конституціоналізму

Рецензенти:

Грушко М. В. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Чудик Н.О. - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії права та конституціоналізму Західноукраїнського національного університету

Рекомендовано на засіданні кафедри теорії права та конституціоналізму
(Протокол № 3 від 27 жовтня 2025 року)

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”**

**1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”**

Дисципліна “Правові інституції України та зарубіжних країн”	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань – D 9 Міжнародне право	Нормативна дисципліна Мова викладання українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – D Бізнес, адміністрування, право	Рік підготовки: Денна - 1 Семестр: Денна - 1
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: Денна - 30 (год.) Практичні заняття: Денна - 30 (год.)
Загальна кількість годин – Денна - 120		Самостійна робота– 78 год. Тренінг– 8 год. Індивідуальна робота – 4 год.
Тижневих годин: Денна форма навчання – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

1.МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна дає студентам загальні знання про основні поняття, предмет і систему судових, правоохоронних та правозахисних органів, розкриває зміст чинного законодавства про діяльність цих органів, надає відомості про функціонування судової влади і правоохоронної системи в Україні та зарубіжних країнах, висвітлює засади правосуддя, допомагає сформувати самостійне юридичне бачення та розуміння проблем судоустрою та судочинства. Ці знання необхідні студентам як для подальшого поглибленого засвоєння інших правових дисциплін, так і для майбутнього успішного здійснення професійної діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення даної навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів із загальними знаннями про основні поняття, предмет і систему судових, правоохоронних та правозахисних органів, розкрити зміст чинного законодавства про діяльність цих органів, відомості про функціонування судової влади і правоохоронної системи в Україні та в зарубіжних країнах, допомогти сформувати самостійне юридичне бачення та розуміння проблем міжнародного судоустрою та судочинства. Ці знання необхідні студентам як для подальшого поглибленого засвоєння інших міжнародно-правових дисциплін, так і для майбутнього успішного здійснення професійної діяльності юриста міжнародника.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Навчальна дисципліна «Правові інституції України та зарубіжних країн» вивчається на основі знань, які були отримані студентами з основ правознавства.

Дисципліна «Правові інституції України та зарубіжних країн» є вступною в загальну юридичну проблематику діяльності державних інституцій України. Знання здобуті в результаті вивчення дисципліни лягають в основу опрацювання решта навчальних курсів що передбачені навчальним планом підготовки фахівців в галузі право спеціальності право. Вона передує вивченню інших юридичних дисциплін, таких, як конституційне право, адміністративне право, кримінальне право, кримінальний процес, цивільне право, цивільний процес, господарське право, господарський процес, адміністративний процес тощо.

2.5. Результати навчання.

РН 02. Розуміти історичний контекст формування міжнародно-правових норм та інститутів, цінності, що лежать у їхній основі, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного і національного права.

РН 03. Знати і розуміти нормативні положення, доктрини і принципи функціонування міжнародної і національних правових систем, здійснювати на цій основі аналіз та

кваліфікацію правових явищ, застосовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ “ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Судові системи в зарубіжних країнах.

Стандарти побудови судових систем. Виникнення та розвиток судових систем. Характерні ознаки судових систем. Трансформація функцій судової влади та їх реалізація через систему судів. Зміст “права на судовий захист” та його вплив на формування судових систем сучасності. Принципи побудови судових систем сучасності. Типологія сучасних судових систем.

Тема 2. Судова влада в Україні.

Поняття і сутність судової влади. Її головні ознаки. Повноваження судової влади. Роль судової влади у захисті прав та основних свобод людини і громадянина. Поняття та ознаки правосуддя. Відмінність правосуддя від інших форм державної діяльності. Форми правосуддя. Акти правосуддя та їх властивості. Засади здійснення судочинства.

Тема 3. Загальна характеристика судової системи України.

Судова система України. Суди загальної юрисдикції та Конституційний суд. Верховний Суд — найвищий суд у системі судустрою України. Система судустрою. Місцевий суд – основна ланка системи судів загальної юрисдикції. Голова місцевого суду. Організація роботи місцевого суду. Порядок обрання, склад і повноваження апеляційних судів. Голова апеляційного суду та його заступники. Організація роботи апеляційних судів. Вищий антикорупційний суд — вищий спеціалізований суд. Вищий суд з питань інтелектуальної власності, або ІР-суд — вищий спеціалізований суд у судовій системі України. Органи суддівського самоврядування.

Тема 4. Становлення судової моделі суду Європейського Союзу (ЄС)

Етапи становлення наддержавної судової системи Європейського Союзу. Структура судової системи ЄС. Завдання та юрисдикція Суду ЄС. Порядок формування складу та статус судді Суду ЄС.

Тема 5: Моделі міжнародного кримінального правосуддя

Природа міжнародного кримінального правосуддя. Моделі міжнародної кримінальної юстиції. Правовий статус, структура Міжнародного кримінального суду. Спеціальні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, утворені Радою Безпеки ООН. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування.

Тема 6. Недержавна юстиція в зарубіжних країнах

Поняття та види органів недержавної юстиції, її призначення та місце в правовій системі країни. Квасисудові установи: поняття, види та призначення. Інститути медіації та апробації. Зміст “відновлювального правосуддя”. Третейські суди як різновид недержавної юстиції: США, Франція, Німеччина.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 7. Правовий статус органів прокуратури в Україні та в правових системах зарубіжних країн.

Діяльність органів прокуратури та її роль в Україні для суспільства та держави. Засади організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Організаційні основи системи прокуратури. Система прокуратури України. Правове регулювання діяльності органів прокуратури. Статус та гарантії незалежності прокурора. Загальні права та обов'язки прокурора. Відповідальність прокурора. Міжнародно-правове співробітництво прокуратури з компетентними органами іноземних держав у сфері кримінального судочинства. Особливості інституту прокуратури в Україні, США, Англії, Франції, Німеччини та інших країнах.

Тема 8. Правовий статус органів внутрішніх справ України та в зарубіжних країнах Напрями правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України. Система та структура органів внутрішніх справ України. Міністерство внутрішніх справ України. Національна поліція: поняття, завдання, структура, повноваження, вимоги до осіб, які приймаються на службу в національну поліцію. Особливості органів внутрішніх справ в Україні, США, Англії, Франції, Німеччини та інших країнах.

Тема 9. Правова характеристика нотаріату в Україні та у правових системах інших країн.

Правові основи нотаріальної діяльності в Україні. Загальна характеристика та основні завдання нотаріату. Правовий статус нотаріуса. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посаду нотаріуса. Особливості органів в зарубіжних країнах, що здійснюють функцію нотаріату (порівняльно-правовий аналіз).

Тема 10. Адвокатура в Україні та у правових системах інших країн

Аналіз загальної характеристики адвокатської діяльності в Україні. Принципи адвокатської діяльності в Україні. Види адвокатської діяльності. Адвокатська таємниця. Гарантії адвокатської діяльності. Організаційні засади діяльності адвокатури. Припинення адвокатської діяльності. Особливості інституту адвокатури в Україні, США, Англії, Франції, Німеччини та інших країнах.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ дисципліни «Правові інституції України та зарубіжних країн» (денна форма навчання)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин					Контр ольні заходи
		Лекц ії	Прак тичн і заня ття	Инди відуа льна робо та	Тренінг	Самос тійна робот а	
	Змістовий модуль 1.						
1.	Судові системи в зарубіжних країнах.	2	2			4	Тести, опитув ання
2.	Судова влада в Україні	4	4			5	Тести, опитув

							ання, есе
3.	Загальна характеристика судової системи України.	4	4	2	4	4	Тести, опитування, практ. завдання
4.	Становлення судової моделі суду Європейського Союзу (ЄС)	4	4			10	Тести, опитування, есе
5.	Моделі міжнародного кримінального правосуддя	2	2			10	Тести, опитування, практ. завдання
6.	Недержавна юстиція в зарубіжних країнах	2	2			4	Тести, опитування, практ. завдання
Змістовий модуль 2.							
7.	Правовий статус органів прокуратури в Україні та в правових системах зарубіжних країн	2	2	2	4	5	Тести, опитування, практ. завдання
8.	Правовий статус органів внутрішніх справ України та в зарубіжних країнах	2	2			14	Тести, опитування, есе
9.	Правова характеристика нотаріату в Україні та у правових системах інших країн	4	4			14	Тести, опитування, практ. завдання
10.	Адвокатура в Україні та у правових системах інших країн	4	4			8	Тести, опитування, практ. завдання
	Всього:	30	30	4	8	78	

**5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВОВІ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН”**

Практичне заняття №1.

Тема. Судові системи в зарубіжних країнах

Мета: Засвоїти світові стандарти побудови судових систем.

Питання для обговорення:

1. Виникнення та розвиток судових систем.
2. Характерні ознаки судових систем.
3. Трансформація функцій судової влади та їх реалізація через систему судів.
4. Зміст “права на судовий захист” та його вплив на формування судових систем сучасності.

Практичне заняття №2.

Тема . Судова влада в Україні.

Мета: Вдосконалити знання щодо поняття, форми діяльності, функцій та принципів судової влади в Україні.

Питання для обговорення:

1. Поняття й основні ознаки судової влади.
2. Форми реалізації судової влади.
3. Функції судової влади.
4. Принципи судової влади.

Практичне заняття №3.

Тема. Загальна характеристика судової системи України.

Мета: Вдосконалити знання, щодо судової системи України згідно чинного законодавства.

Питання для обговорення

1. Принципи побудови судової системи за Конституцією України.
2. Загальна характеристика системи судів загальної юрисдикції.
3. Місцеві суди.
4. Апеляційні суди.
5. Вищий суд з питань інтелектуальної власності.
6. Вищий антикорупційний суд.
7. Верховний Суд.
8. Апарат Суду.

Практичне заняття №4.

Тема . Становлення судової моделі суду Європейського Союзу (ЄС)

Мета: етапи становлення наддержавної судової системи Європейського Союзу

Питання для обговорення

1. Структура судової системи ЄС.
2. Завдання та юрисдикція Суду ЄС.

3. Порядок формування складу та статус судді Суду ЄС.

Практичне заняття №5.

Тема. Моделі міжнародного кримінального правосуддя

Мета: Здійснити аналіз природи міжнародного кримінального правосуддя

Питання для обговорення

1. Моделі міжнародної кримінальної юстиції.
2. Правовий статус, структура Міжнародного кримінального суду.
3. Спеціальні міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, утворені Радою Безпеки ООН.
4. Змішана модель міжнародного кримінального правосуддя: види та особливості утворення та функціонування.

Практичне заняття №6.

Тема . Недержавна юстиція в зарубіжних країнах

Мета: знати поняття та види органів недержавної юстиції, її призначення та місце в правовій системі країни.

Питання для обговорення

1. Квасісудові установи: поняття, види та призначення.
2. Інститути медіації та апобації.
3. Зміст “відновлювального правосуддя”.
4. Третейські суди як різновид недержавної юстиції: США, Франція, Німеччина.

Практичне заняття № 7.

Тема. Правовий статус органів прокуратури в Україні та в правових системах зарубіжних країн.

Мета: Розуміти недоліки і переваги реформи системи прокуратури.

Питання для обговорення:

1. Засади організації і діяльності прокуратури.
2. Функції прокуратури.
3. Організаційні основи системи прокуратури.
4. Система прокуратури України.
5. Правове регулювання діяльності органів прокуратури.
6. Статус та гарантії незалежності прокурора.
7. Міжнародно-правове співробітництво прокуратури з компетентними органами іноземних держав у сфері кримінального судочинства.

Практичне заняття №8.

Тема: Правовий статус органів внутрішніх справ України та в зарубіжних країнах. **Мета:** Засвоїти напрями правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України. **Питання для обговорення:**

1. Система та структура органів внутрішніх справ України
2. Міністерство внутрішніх справ України.
3. Національна поліція: поняття, завдання, структура, повноваження, вимоги до осіб, які приймаються на службу в національну поліцію.

Практичне заняття №9.

Тема: Правова характеристика нотаріату в Україні та у правових системах інших країн.

Мета: Знати правові основи нотаріальної діяльності в Україні.

Питання для обговорення

1. Загальна характеристика та основні завдання нотаріату.
2. Правовий статус нотаріуса.
3. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посаду нотаріуса.
4. Особливості органів в зарубіжних країнах, що здійснюють функцію нотаріату (порівняльно-правовий аналіз).

Практичне заняття №10.

Тема: Адвокатура в Україні та у правових системах інших країн

Мета: Здійснити аналіз загальної характеристики адвокатської діяльності в Україні

Питання для обговорення

1. Принципи адвокатської діяльності в Україні.
2. Види адвокатської діяльності.
3. Адвокатська таємниця.
4. Гарантії адвокатської діяльності.
5. Організаційні засади діяльності адвокатури. Припинення адвокатської діяльності.
6. Особливості інституту адвокатури в Україні, США, Англії, Франції, Німеччини та інших країнах.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА З ДИСЦИПЛІНИ

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в поза аудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочих планах у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою та засобами самоконтролю - реферат та його доповідь з презентацією.

Реферат із дисципліни складається із двох складових:

I. Теоретичної частини.

II. Практичної частини.

I. Теоретична частина реферату присвячується вузькій проблематиці курсу. Тема роботи може бути запропонована самим здобувачем та узгоджена з керівником курсу або може бути вибрана здобувачем із наведених нижче тем згідно алфавітного списку академічної групи:

1. Поняття судової влади.
2. Суд як орган правосуддя.
3. Відносини судової влади із законодавчою та виконавчою гілками державної влади.
4. Принципи правосуддя та їх значення.
5. Принцип —стримування і протидія у діяльності органів державної влади.
6. Правовий статус судді в Україні.
7. Структура судової системи.
8. Єдність судової системи та її складові.
9. Кваліфікаційні комісії суддів.
10. Вищий антикорупційний суд.

11. Вищий суд з питань інтелектуальної власності
12. Місцеві загальні суди та їх повноваження.
13. Загальні апеляційні суди та їх компетенція.
14. Верховний Суд , його склад і повноваження.
15. Завдання та принципи діяльності Конституційного суду України.
16. Дисциплінарна відповідальність суддів.
17. Система органів прокуратури в Україні.
18. Принципи організації діяльності прокуратури.
19. Повноваження прокурора.
20. Основні напрями діяльності прокуратури.
21. Акти прокурорського реагування.
22. Предмет нагляду прокуратури за додержанням закону.
23. Інтереси громадян як предмет прокурорського представництва.
24. Кадри органів прокуратури.
25. Поняття національної поліції, її завдання на сучасному етапі розвитку України..
26. Завдання та принципи діяльності Служби безпеки України.
27. Історія виникнення адвокатури.
28. Види адвокатської діяльності.
29. Поняття адвокатської таємниці.
30. Нотаріат в Україні.

II. Практична складова

Сформулювати фабулу ситуативної задачі, описати її розв'язок з посиланням на норми чинного законодавства.

Для виконання даного завдання слід скористатись реєстром судових рішень. При цьому потрібно наводити приклади із процесуальних документів, що набрали законної сили, зокрема рішень, постанов, ухвал судів вищих інстанцій. До задачі слід додати роздруковані тексти судових рішень, на яких вона побудована.

Високо оцінюватиметься поглиблення теми дослідження студентом самостійно, формулювання власних висновків та пропозицій. До анотації слід додати копію статті.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Трénінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *to train* — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

Завдання 1. 1. Накресліть схему судів, які репрезентують судову владу в ЄС. Яке місце у системі судової влади займає Суд Європейського Союзу? 2. Зобразіть схематично склад і структуру Суду Європейського Союзу.

Завдання 2. Аналіз судової та іншої практики у сфері діяльності правових інституцій України.

Завдання 3. Громадянин Антоненко був незадоволений судовим рішенням, постановленим Тернопільським міськрайонним судом Тернопільської області у справі про визнання його спадкоємцем. Суди апеляційної та касаційної інстанцій рішення місцевого суду залишили в силі. Тоді Антоненко звернувся до Конституційного Суду України з конституційним зверненням, оскільки вважав, що оскаржуване судове рішення порушує його конституційні права.

Запитання:

1. Чи зобов'язаний Конституційний Суд України розглянути таке конституційне подання?
2. Якими мають бути дії Конституційного Суду України?

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

У процесі вивчення дисципліни “Правові інституції України та зарубіжних країн” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати;
- кейси
- оцінювання результатів тренінгу;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Правові інституції України та зарубіжних країн” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5 %	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання	Оцінка за Модульний контроль 1	Оцінка за поточне оцінювання	Оцінка за Модульний контроль 2	Оцінка за тренінг визначається	Оцінювання завдання теоретично	2 питання = по

визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 тем – від 3-ох до 7-ти оцінок)	виставляється на підставі виконання модульної роботи за темами 1 – 5 (тестування, теоретичні питання, задачі)	визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 тем – від 3-ох до 6-ти оцінок)	виставляється на підставі виконання модульної роботи за темами 6 – 10 (тестування, теоретичні питання, задачі)	як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань під час тренінгу.	її та практичної частини завдання самостійно і роботи студента	30 балів; 1 задача = 40 балів.
--	---	--	--	---	--	-----------------------------------

Результати виконання завдань Модулів 1–4 оцінюються за наступною системою:

90–100 балів – здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, демонструє високий рівень знань і компетентностей. Завдання відповідного модуля виконані грамотно, з чіткою аргументацією та логічною структурою. Здобувач проявляє самостійність у підходах до вирішення завдань, активно застосовує отримані знання на практиці та проявляє творчий підхід у формулюванні висновків і рішень. Всі відповіді точні та обґрунтовані, відсутні помилки.

75–89 балів – здобувач добре володіє матеріалом, але під час виконання окремих завдань відповідного модуля спостерігаються недостатня глибина аналізу або аргументації. Можливі незначні неточності чи помилки, однак загальна структура завдань логічна, а підходи до вирішення демонструють творчість та самостійність. Здобувач здатний застосовувати знання на практиці, але іноді потребує уточнення або додаткового обґрунтування висновків.

60–74 бали – здобувач у цілому знає навчальний матеріал і використовує його при виконанні завдань відповідного модуля, однак аналіз і аргументація недостатні. При виконанні завдань допускаються суттєвіші помилки та неточності. Творчий підхід проявляється частково, а самостійність обмежена. Здобувач здатний вирішувати завдання, але його відповіді потребують значного доопрацювання для досягнення високого рівня.

1–59 балів – здобувач не володіє навчальним матеріалом, не здатний розкрити зміст завдань відповідного модуля. Завдання виконані частково або не виконані взагалі. Здобувач не проявляє самостійності, не бере участі у колективній роботі та не демонструє розуміння ключових концепцій матеріалу.

Модуль 5. Оцінка за завдання, які виносяться на екзамен.

Екзамен оцінюється у 0–100 балів як сума балів за виконані завдання:

1. Тести (10×2 бали = max. 20 балів)
2. Теоретичні питання (2×20 балів = max. 40 балів)
  - 11–20 балів – повне засвоєння матеріалу; відповідь ґрунтовна, логічно побудована та самостійна; всебічно охоплює суть питання;
  - 1–10 балів – відповідь часткова, містить неточності; аргументація слабка, розкриття завдання неповне.
3. Практичне завдання (1 × 40 балів = max. 40 балів)
  - 26–40 балів – завдання виконано правильно та в повному обсязі; логіка розв’язання обґрунтована; результати проаналізовані самостійно; продемонстровано практичне використання теоретичних знань;
  - 11–25 балів – здебільшого завдання виконано правильно, проте є окремі неточності; аргументація неповна;
  - 1–10 балів – знання обмежені; розв’язання часткове, містить значні помилки; аналіз та пояснення поверхневі або відсутні.

90-100	відмінно	A(відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатнє)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно без можливості повторного складання)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вид методичного забезпечення	Номер теми
<i>Мультимедійний проектор Epson EB-S05</i>	1-10
<i>Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)</i>	1-10

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року
URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року) URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
5. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05 липня 2012 року URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
6. Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
7. Закон України «Про прокуратуру»
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів»: від 2 червня 2016 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

Монографії, підручники, навчальні посібники,
збірники наукових статей, тези доповідей на конференціях, круглих столах

9. Адміністративне судочинство України: питання теорії і практики (з нагоди 20-річчя ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України) : монографія / редкол.: М. І. Смокович (голова), О. Р. Радишевська, В. М. Кравчук, Н. В. Богашева. — Київ : Компанія ВАІТЕ, 2025. 626 с.
10. Кравцова М. В. Конституційно-правові засади організації і здійснення державної влади в Україні : монографія. — Київ : [б. в.], 2020. 560 с.
11. Сінкевич О. В. Функції конституційного права як галузі права України : монографія. — Київ : Конституційний Суд України, 2020. 264 с.
12. Предмесніков О. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної правової політики: нормотворчість і правова експертиза. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 2. С. 56-61.
13. Конституційне право : підручник / Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер та ін.; видано за підтримки Координатора проєктів ОБСЄ в Україні. Київ : ВАІТЕ, 2021. 528 с.
14. Конституційне право України : підручник / за заг. ред. Т. М. Слінько; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2021. 592 с.
16. Правознавство : навчальний посібник / за заг. ред. С. В. Петкова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. 360 с.
17. Правознавство : навчальний посібник. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ (МВС), 2022. 548 с.
18. Крижановський А. Ф., Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г., Скуріхін С. М., Іванчук В. Є. Загальна теорія права та держави : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2022. 258 с.
19. Прокуратура України : навчально-методичний посібник / кол. авт. Одеса : Фенікс, 2020. 285 с.
20. Посібник з відкритого місцевого самоврядування та публічної етики в Україні : посібник. Страсбург : Рада Європи, 2022. 180 с. (3-тє вид.).
21. Фурса С. Я. Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом. Підручник у трьох книгах. К.: Видавництво «Алерта», 2020. 484 с.
22. Хотянець П. Захист суддів від неналежного тиску: міжнародно-правові стандарти, досвід правового регулювання у пострадянських країнах. Право України. 2020. № 5. С. 143-154.
23. Louis Favoreu, Xavier Philippe. La place du Conseil constitutionnel dans la Constitution de 1958. URL: <http://blog.ac-rouen.fr/lyc-bloch-notes/files/conseil-constitutionnel-17365.pdf> (Last accessed: 20.04.2021).
24. Challenges of legal science and education: an experience of EU countries and introduction in Ukraine : collective monograph / [editorial board: O. Serdiuk, H. Riashko, V. Fedorchenko et al.]. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2021. 352 p.
25. Interaction between law enforcement agencies and public authorities to create a secure environment under martial law : collective monograph / [editorial board: V. Riashko, S. Shcherbak, I. Hrytsenko et al.]. Riga : Izdevniecība "Baltija Publishing", 2024. 298 p.
26. Economics, finance, law: modern problems and development prospects. Vol. 2 : collective monograph / [editorial board: J. Novak, M. Kovalchuk, L. Romanova et al.]. Ostrava : Internauka, 2023. 410 p.
27. Vladyslav Teremetskyi1, Viacheslav Krykun, Valeriy Velychko, Tetiana Drakokhrust, Kyrylo Turchynov, Olha Bodnar-Petrovska, Vasyl Sadovnik. Interaction between the Verkhovna Rada and Local Self-Government. Pakistan Journal of Life and Social Sciences. (2024), 22(2). <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.001664>.

28. Дракохруст Т.В., Турчинов К.О. Адаптація провідних світових підходів до адміністративно-правового регулювання законодавчої влади в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2025. № 1. С. 38-43.

29. Tetiana Drakokhrust. Access to justice on transitive conditions: Ukrainian perspectives. In Legibus Fundamentum Rei Publicae Collection of Scientific Papers of the Comparative Research Platform 2023. Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości Warszawa 2025. P.57-89.

30. Дракохруст Т.В., Гарасимів В.М. Перспективи вдосконалення діяльності національної поліції в умовах збройної агресії Росії проти України. Наукові записки. Серія: Право, № 14, 2023.

31. Дракохруст Т.В. Правові засади діяльності органів виконавчої влади України: євроінтеграційний курс. Актуальні проблеми правознавства. № 2. 2023.

Інтернет-ресурси:

1. www.euroopa.eu – Офіційний сайт Європейського Союзу
2. www.gp.gov.ua – Офіційний сайт Офісу Генерального Прокурора (Україна) .
3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
4. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України.
6. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.